

Lublin, 06.05.2019 r.

Prof. zw. dr hab. med. Grażyna Mielnik-Niedzielska
Kierownik Katedry i Kliniki Otolaryngologii Dziecięcej
Foniatrii i Audiologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

Recenzja pracy doktorskiej mgr Darii Labuda pt. "Analiza czynników modulujących rozwój dzieci z zaburzeniami słuchu-od noworodka do okresu wczesnego dzieciństwa" przygotowana na prośbę Dziekana Wydziału Lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Wraz z rozwojem cywilizacji, pociągającym za sobą wzrost skażenia środowiska, liczba ciężo patologicznym przebiegu wzrasta stwarzając zwiększone ryzyko uszkodzenia narządu słuchu u noworodków. Dane szacunkowe podają, że liczba dzieci w wieku 1-7 lat z uszkodzonym słuchem waha się od 0.5 do 2%. Wczesne rozpoznanie niedosłuchu umożliwia wdrożenie właściwego postępowania rehabilitacyjnego, natomiast rozpoznanie jego przyczyny jest również ważne ze względu na możliwość prowadzenia działań prewencyjnych. Mgr Daria Labuda podjęła więc w swej pracy temat o dużym znaczeniu klinicznym i społecznym.

Rozprawa doktorska obejmuje 144 strony, 28 rycin, 51 tabel, które nie zostały ponumerowane, co utrudnia czytelnikowi analizę przedstawionego materiału. Załączone jest również streszczenie w języku polskim i angielskim oraz wykaz 209 pozycji bibliograficznych. Praca podzielona jest na rozdziały. Proporcje poszczególnych rozdziałów są zachowane. Układ pracy jest odpowiedni dla rozpraw doktorskich.

Tytuł pracy sugeruje, że Autorka będzie w szczególny sposób odnosiła się do nieprawidłowości w rozwoju dziecka w kontekście zaburzeń słuchu. Proponuje zmianę tytułu pracy podczas przygotowywania jej do druku, „Doktorantka zajmuje się w pracy przyczynami powstawania niedosłuchu.

Interesujący wstęp wprowadza czytelnika w zagadnienia dotyczące problemu badawczego. Mgr Daria Labuda omawia w nim elementy anatomii i fizjologii narządu słuchu, metody badania przesiewowego słuchu z opisem stosowanej w Polsce struktury. Wymienia a następnie omawia obiektywne metody badania słuchu u noworodków i niemowląt, oraz czynniki ryzyka uszkodzenia narządu słuchu. Rozdział ten jest napisany w sposób dokładny, wyczerpujący; świadczy o dużej znajomości omawianego zagadnienia.

Cel pracy został sprecyzowany przejrzyście i dokładnie. Już z założeń pracy wynikają zagadnienia nie tylko poznawcze ale i praktyczne, podjęte po szczegółowym przemyśleniu. W celu pierwszym Doktorantka podejmuje próbę określenia czynników wpływających na rozwój zaburzeń słuchu. Proponuję zmienić słowo „rozwój” na powstawanie, gdyż rozwój kojarzy się z pozytywnym zdarzeniem a takim niedosłuch nie jest.

Rozdział trzeci obejmuje materiał i metodykę badań. Badaniami klinicznymi objęto dwie grupy pacjentów. Pierwszą stanowiło 286 noworodków pacjentów oddziału neonatologicznego hospitalizowanych w latach 2010-2012. Autorka nie podaje przyczyny hospitalizacji a w mojej opinii ma to kluczowe znaczenie. Drugą grupę stanowiło 179 pacjentów Poradni Audiologicznej skierowanych ze względu na nieprawidłowy wynik badania przesiewowego słuchu lub obecność czynników uszkodzenia narządu słuchu.

Badania przeprowadzono w oparciu o wywiad i analizę dokumentów: Karta Badania Przesiewowego Badania Słuchu, Książka Przyjęć Noworodków w oddział Neonatologiczny z Pododdziałem Patologii Noworodków oraz Karty Dzieci z Poradni Audiologicznej. Szczególne znaczenia dla przeprowadzanego badania miały wynik badania przesiewowego słuchu i obecność czynników ryzyka uszkodzenia słuchu. Skryningowe badanie słuchu przeprowadzone w badanej grupie noworodków wykonano aparatem MAICO-ERO- SCAN firmy Oticon. Uzyskane wyniki badań poddano analizie statystycznej w programie IBM SPSS 22.0

Wyniki badań. Doktorantka w pracy używa określenia grupa badawcza, podczas gdy powinno być grupa badana, bowiem to Doktorantka wraz z zespołem biorącym udział w badaniu stanowili grupę badawczą.

Analiza dokumentacji Poradni Audiologicznej pozwoliła stwierdzić, że z grupy 286 noworodków zgłosiło się 179 dzieci co stanowi 62,58%. Na tak małą zgłaszalność miało wpływ oddalone od poradni miejsce zamieszkania pacjenta. Doktorantka poddała analizie wiek płodowy, rodzaj porodu oraz jakość wód płodowych. Istotnym spostrzeżeniem była obecność zielonych wód płodowych u 64 badanych. Następnie doktorantka analizuje dzieci, które zgłosiły, do poradni Audiologicznej. Na stronie 56 dysertacji Autorka wielokrotnie podaje, że dzieci trafiły do poradni audiologicznej, co może sugerować przypadkowość a nie celowe działanie. Analiza przeprowadzonych badań wykazała, że badanej grupie leki ototoksyczne były najczęstszą przyczyną uszkodzenia słuchu, stanowiły ponad 75%. Następnymi przyczynami według częstości ich występowania były: wada słuchu w rodzinie, masa urodzeniowa poniżej 1500g, wcześniactwo <33 Hbd, infekcja TORCH, Apgar <4 w 1 minucie, Intensywna terapia >7 dni i sztuczna wentylacja. Nie stwierdzono hiperbilirubinemii wymagającej wymiennej transfuzji krwi. W badanej grupie dominował jeden czynnik ryzyka uszkodzenia słuchu (75,41%). Dwa czynniki ryzyka stwierdzono u 14 dzieci, trzy u 9, cztery u czworga dzieci, pięć czynników ryzyka stwierdzono u 2 dzieci. W rozdziale 4.3 zatytułowanym niedosłuch oceniono rozwój procesu komunikatywnego. Brakuje mi metody badania rozwoju i zaburzenia mowy oraz okresu życia dziecka w którym to badanie zostało przeprowadzone. Doktorantka na stronie 62 podaje, że dzieci, które prezentowały zaburzenia w rozwoju mowy miały ukończone dwa lata. Większość badanych pacjentów czyli 166 dzieci nie miało zaburzeń w rozwoju mowy, co jest zgodne z ogólnie przyjętymi normami.

Analiza wystąpienia wad słuchu w odniesieniu do stwierdzonych czynników ryzyka wykazała, że najistotniejszymi czynnikami ryzyka były: niska masa urodzeniowa, wcześniactwo, intensywna terapia powyżej 7 dni oraz sztuczna wentylacja, w mniejszym stopniu były to leki ototoksyczne i niska wartość Apgar.

W przeprowadzonych badaniach stwierdzono niedosłuch jednostronny lub dwustronny u dziewięciorga dzieci. Przy czym niedosłuch głęboki dotyczył dwojga dzieci a umiarkowany 5 dzieci.

Wyniki uzyskanych badań Autorka konfrontuje z literaturą przedmiotu, w której porusza się z dużą swobodą.

Dyskusja napisana jest w sposób rzetelny, świadczy o dobrym przygotowaniu i kwalifikacji zawodowej Autorki.

Doktorantka z oparciem o uzyskane wyniki badań sformułowała osiem wniosków.

Wnioski wyprowadzono są wnikliwie i rzeczowo. W mojej opinii można zrezygnować z wniosku 4,6 gdyż stanowią ogólnie przyjęte normy postępowania.

W streszczeniu przedstawiono istotę przeprowadzonych badań.

Bogate piśmiennictwo koresponduje z treścią dysertacji. Nie widzę więc potrzeby podpierania się literaturą popularno-naukową np. pozycje:29,80,166,193.

Podsumowując ocenę rozprawy stwierdzam, że stanowi ona osiągnięcie naukowe dotyczące pedoaudiologii. Prezentowany materiał empiryczny jest obszerny, został w sposób właściwy zgromadzony.

Stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Darii Labuda pt. " Analiza czynników modulujących rozwój dzieci z zaburzeniem słuchu od noworodka do okresu wczesnego dzieciństwa „ spełnia wymogi określone w art.13 ustawy o tytułach i stopniach naukowych.

Wobec powyższego wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof.zw. dr hab .n. med. Grażyna Mielnik-Niedzielska

